

Když říkám „cizí lidé“, vůbec tě přece neklam. Otec pro mě byl naprosto cizí člověk, opravdu cizí. Byl sám, jako valoun na cestě. Valoun můžeš uvidět. Můžeš ho pohladit. Ale říct mu nic nemůžeš, a když mu něco řekneš, uslyší tě, ale neodpoví.

Svět obecně neodpovídá, zvykla jsem si na to. Svět je kamenná zahrada. Otcova izolovanost mě zklamala. On mě zklamal, rozčaroval. Ale zároveň mě svou izolovaností očaroval.

Bylo to těžké léto roku 2010. Čekal na mě na náměstí před nádražím ve Vladimíru. Hned jsem ho poznala. Naposledy jsem ho viděla v roce 2000 na nádraží v Astrachani. Přišel minutu před odjezdem našeho vlaku, i když slíbil, že nás s matkou na nádraží odveze. Matka nervózně kouřila u vagonu, když k ní mířil. Já jsem ho viděla z okýnka vlaku. Svítlo žíravé astrachaňské slunce: tlačilo k zemi všechno živé a mrtvé dělalo ještě mrtvějším. Matka stála na tom slunci. Kůže se jí zlatě leskla opálením. Otec přišel na mírně pokrčených nohou a blaženě se usmíval. Přinesl balíček s nějakými nesmyslnými sladkostmi a svazek sušených plotic.

Byl úplně zničený. Jeho tělo žilo svým pomalým životem a obličej jako by spal a současně se probudil v jiném, nám neviditelném světě. To léto nebylo jeho první heroinové léto. Nevím, kdy s fetováním definitivně přestal, od toho dne jsem ho deset let neviděla. Možná s heroinem skončil, když jeho kamarád ze dvora, se kterým si ho kupoval a šlehal, umřel děsivou smrtí. Nikdo mi neřekl, na co umřel. Prostě umřel a hotovo.

Otec byl na drogách, co si pamatuju. Když matka

nebyla doma, zavřel dveře a utěsnil je ručníkem, abych já, čtyřletá, necítila zápach konopí vyvařeného v roz-pouštědle. Ale stejně jsem ho cítila, sledovala jsem kazety na kradeném videu. Měla jsem kazetu o dvou psech a siamské kočce, kteří mluvili lidskými hlasy. Zhulenému otci a jeho kamarádům to přišlo směšné. Směšné to přišlo i mně, chtěla jsem se dospělým za-vděčit svojí pronikavostí.

Brzkého mlhavého rána čekal otec na náměstí před vladimirským nádražím. Všechno kolem bylo šedivé. Hořely lesy, hustý, těžký kouř stál v bezvětří. Otec měl na sobě napůl rozepnutou košili s krátkým rukávem, široké bavlněné kalhoty a černé pantofle na boso. V ru-ce držel nevelkou igelitku zavázanou na uzel. Jeho tmavé čelo se lesklo na slunci, které se taktak prodí-ralo kouřem.

Musím povědět o otcově těle, nezapomínám na to, prostě ještě nepřišel čas.

Přistoupila jsem k němu, objal mě ochablýma ruka-ma. Podíval se na mě tak, jak se na své dospělé děti dívají rodiče, kteří je neznali a neviděli, zatímco rostly. Dvěma rukama mě chytil za ramena a podivil se nad tím, jak jsem velká, snažil se být přitom přátelský. By-lo mi dvacet let. Nebyla jsem *velká*, byla jsem dospělá.

Zeptal se mě, jestli mám hlad. Šli jsme do nádražní restaurace a objednali si míchaná vejíčka s tekutým žloutkem, rajčatový salát a dva kelímky kávy. Hnědé, mastné granule rozpustné kávy se přilepily na vni-třek plastového kelímku a hloupým bílým míchátkem se mi je nedařilo seškrábnout. To byla záminka k ml-čení. Nevěděla jsem, co otci říct, a on mlčky foukal kávu, aby vychladla. Horké nápoje nechával vždycky

vychladnout, aby je pak pil sotva vlažné. Poznala jsem v tom sebe.

Naše podobnost byla zjevná. Byla jsem nemotorná, trochu nešikovná dvacetiletá dívka. Jeho chůze byla stejně neohrabaná. Dívala jsem se mu do očí a on se na mě díval mýma zestárlýma a časem vypálenýma očima. Jeho pusa byla jako moje, jenom bez zubů. Za těch deset let, co jsme se neviděli, nepřestal být mým otcem. Vedl dlouho svou samostatnou existenci, ale materiál, ze kterého sestával, byl identický s mým. Dnes ráno jsem se na sebe podívala do zrcadla a uviděla, jak mi víčka začala postupně klesat. Podobají se opotřebované plachtovině. Moje vpadlé oči se ještě víc přiblížily těm, které jsem uviděla tenkrát v nádražní restauraci ve Vladimíru.

Když jsme dopili kávu, zeptala jsem se otce, kde má auto, a on jako starý člověk ztratil náladu a řekl, že velká auta do města nesmějí. Kámoš stojí na speciálním kamioňáckým parkovišti za obchvatem. Řekl, že si musíme koupit foťák. Všechno kolem zahaloval suchý kouř. Centrální Rusko doutnalo a vzduch se proměňoval v ošklivou dusivou clonu.

Vyšli jsme z restaurace a zapálili si. Nechápala jsem, proč potřebujeme foťák, ale bylo mi trapné se zeptat. Otec chytil taxíka a vyrazili jsme do Eldorada. Je to zvláštní, pořád o tom přemýšlím a ne a ne přestat. Na světě je spousta míst a všechna jsou tam, kde je opouštíme. Všechno se tam může změnit, rozbit, ale jasně ti říkám - místo zůstane. Když odtamtud odcházíme, místo zůstává, a když přicházíme, je pořád ještě tam. Všechno se může změnit tak, že se na to místo už nebudeš moct dostat - někdo se ho třeba zmocní a oplotí ho. Ale ještě strašnější je, že

se na to místo nebudeš moct vrátit, protože umřeš. A smrt, to přece víš, je, když zůstane všechno kromě tebe. A trvá to dál v budoucnosti bez bolesti. S velkou netečností místa.

Supermarket s elektronikou Eldorado je stále ještě tam, kde byl. Je to takový, sama přece víš, trochu fád- ní supermarket s levnými věcmi. O tom, že je pořád tam, jsem se přesvědčila, když jsem na jaře byla se svou ženou ve Vladimíru a čekaly jsme, až otevře piz- zerie. Bylo březnové ráno a odevšad kapalo. Na slun- ci bylo horko, ale ve stínu byla ještě zima. Sledovala jsem, jak se na asfaltu kvůli tajícímu sněhu rozšiřu- je černá mokrá louže. Všechno se třpytilo, bylo jaro. Zvedla jsem hlavu, abych se rozhlédla, a uviděla jsem ten ubohý supermarket. Ten samý supermarket, kde jsme s otcem koupili maličký černý olympus za dva tisíce pět set rublů a paměťovou kartu k němu. Překvapilo mě tenkrát, že paměťová karta stojí jako půl- ka samotného foťáku.

Otec mi dal mlčky igelitku s foťákem a podíval se na moje oblečení. Stála jsem tam v přiléhavých džínách a teniskách. Tohle nejde, venku je vedro, a čím blíže budeme Astrachani, tím víc bude slunce pálit. Znovu chytil taxíka a vyrazili jsme na trh.

Přijela jsem za otcem, protože jsem ho potřebovala vi- dět. Matka říkala, že otec je flákač, a předhazovala mi, že jsem mu podobná. Vždycky jsem si myslela, že otec se spíš než otci podobá mému bratrovi. Ale otec byl cizí chlap, se kterým jsem měla nasednout do kamio- nu a jet: ne proto, že jsem to chtěla, ale proto, že on se tak rozhodl. Všechno jsem teď dělala, jak se rozhodl: musela jsem dát do foťáku paměťovou kartu a vyfotit

ho u pomníku Andreje Rubljova. Potom jsem si sama musela stoupnout k Rubljovovu pomníku a usmívat se, zatímco otec pořizoval snímek.

Na té fotce stojím v krátkých bílých kraťasech se zeleným havajským potiskem. Ty kraťasy mi otec koupil na vladimírském trhu. Šel dlouho kolem pultů zavalených levným a jedovatě páchnoucím textilem, až se nakonec u jednoho stánku zastavil. Zastavila jsem se vedle něj, okamžitě k nám přiskočila šlachovitá prodavačka v růžové kšiltovce s drobnými vybledlými kamínky a na otcovo přání vzala dřevěnou tyč s hákem a vytáhla shora balík různobarevných kraťasů. Všechny mi připadaly vulgární, ale otec trval na tom, abych si rozhodně nějaké vybrala. Ve srovnání s růžovými, fialovými a modro-oranžovými mi bílo-zelené přišly decentnější, a tak jsem si vybrala je. Otec vytáhl z náprsní kapsy paklík bankovek změkklých potem a zaplatil dvě stě padesát rublů.

Musela jsem si okamžitě svléct přiléhavé džíny a obléct nové kraťasy. Otec naléhal, a tak jsem to provedla za dřevěným pultem zavaleným tričky s Putinem a naivními vtipy o pivu a ruské povaze. Otec uviděl tričko s nedbalým potiskem, na kterém si Putin osedlal medvěda a s napřaženou puškou mířil po vývratech přímo k nám. Tričko otce pobavilo. Ukázal na ně svým pevným prstem a já jsem si všimla, že všechny nehty má lemované tmavou linkou zažraného mazutu. Celá jeho kůže byla špinavá od mazutu. Jeho oblečení bylo cítit naftou a na košili a kraťasech se rýsovaly bílé, hrubé šmouhy. To byla sůl z potu. Otcovo tělo bylo jako bledé slanisko: pevné, zjizvené, pokryté solí a mazutem. Předčasně zestárlo. Otec se zasmál vtipu, který si přečetl na jednom z triček, a já jsem uviděla, jak se

mu u vpadlých očí udělaly hluboké vrásky. Ústa měl otec tmavá, byl prakticky bezzubý.

Stála jsem na pošlapané lepence a uviděla, že otec nenávratně zestárl. Nepodobal se čtyřicetiletému muži, podobal se sedmdesátiletému starci. Všechno v něm bylo těžké. Podobal se starému, bleskem zasaženému stromu ležícímu přes cestu. Můj pohled se k němu táhl a zároveň se mu snažil vyhnout.

V úzké uličce mezi pultem a plastovou židlí jsem cítila, jak mi z horka a kouře celé tělo oteklo a bylo lepkavé. Když jsem si oblékla kraťasy, připadala jsem si mezi syntetickými horami levných hadrů neslušně nahá. Otec se smál a řekl, abych šla za ním, a tak jsem šla. Do tašky z Eldorada jsem strčila svoje džíny a cítila jsem, jak se mi o sebe třou vlhká stehna.

5

Pamatuju si fádňi a nekonečnou step a taky vlhkou deltu Volhy a kalný žlutý Bachtěmir. Víš, jaká byla voda v Bachtěmiru? Byla hustá, jako bahno zvednuté ze dna. Přívozy pluly, čluny pluly. Ryby plavaly a narážely do dna. Tichý žlutý Bachtěmir tekl do Kaspického moře.

Vešla jsem do řeky u mola, zacpala jsem si nos, zavřela oči a lehla si do té žluté vody. Víš, co jsem uslyšela? Uslyšela jsem, jak po bahnitěm dnu teče voda. Voda byla větší než všechno a skřípala jako starý, zuřivý řetěz. Dostala jsem strach. Stoupla jsem si, střípek černé mušle mě škrábl do chodidla. Kvůli vodě, která